

Procesní model **Systém péče o duševní zdraví** **2.VK.03 a) Kapitola 1 - Právo na přiměřenou životní úroveň**

Vlastník	Ministerstvo zdravotnictví
E-mail pro připomínky	Jan.Behounek@bohnice.cz
Symbol	MZCR0028_2VK01_2021_00
Verze	00
Stav	Schváleno
Platnost od	30. 8. 2022
Kontrola aktualizace	1 ročně
Komentář	Pracovní skupina: Mgr. Tereza Palánová (gestorka kvality); PhDr. Jana Sladká Ševčíková; Mgr. Denisa Kramářová; PaedDr. Blanka Veškrnová; Mgr. Iva Kašpárková; Mgr. Kristýna Mlejnková, PhD.; Mgr. Marek Procházka; Mgr. Vladislav Fryč, MPA

Obsah

2.VK.03 a) Kapitola 1 - Právo na přiměřenou životní úroveň	1
Obsah.....	2
Použité pojmy, zkratky	3
Základní informace.....	3
1. Právo na přiměřenou životní úroveň.....	4
1.1 Budova je v dobrém technickém stavu	4
1.1.1 Budova je v dobrém technickém stavu (např. okna nejsou rozbitá, malba se neloupe ze zdí).....	4
1.1.2 Budova je přístupná pro osoby se zdravotním postižením	4
1.1.3 Osvětlení (umělé i přirozené), vytápění a ventilace poskytují pohodlné prostředí pro bydlení	5
1.1.4 Jsou zavedena opatření na ochranu osob před zraněním v důsledku požáru	5
1.2 Pacienti mají dobré podmínky pro pohodlný spánek a dostatek soukromí.....	6
1.2.1 Místnosti pro spaní poskytují pacientům dostatečný životní prostor a nejsou přeplněné	6
1.2.2 Muži, ženy, děti a starší osoby mají k dispozici oddělené místnosti pro spaní.....	6
1.2.3 Pacienti se mohou svobodně rozhodnout, kdy vstanou a kdy půjdou spát.....	6
1.2.4 Místnosti pro spaní poskytují pacientům dostatek soukromí	6
1.2.5 Pacienti mají k dispozici dostatečné množství čistých přikrývek a lůžkovin.....	6
1.2.6 Pacienti si mohou ponechat své osobní věci a mají k dispozici odpovídající uzamykatelný prostor.....	7
1.3 Nemocnice splňuje hygienické a sanitární požadavky.....	8
1.3.1 Koupelna a toalety jsou čisté a funkční	8
1.3.2 Koupelna a toalety poskytují soukromí a jsou oddělené pro ženy a muže.....	8
1.3.3 Pacienti mají pravidelný přístup do koupelny a na toalety	8
1.3.4 Je uspokojena také potřeba vyprazdňování a osobní hygieny pacientů	8
1.4 Pacienti dostávají stravu, nezávadnou pitnou vodu a oblečení, které odpovídá jejich potřebám a preferencím	9
1.4.1 Strava a nezávadná pitná voda jsou k dispozici v dostatečném množství, v dobré kvalitě.....	9
1.4.2 Strava se připravuje a servíruje za uspokojivých podmínek a stravovací prostory jsou vhodné	9
1.4.3 Pacienti mohou nosit své vlastní oblečení a obuv (denní a noční úbor)	9
1.4.4 Jestliže nemají pacienti vlastní oblečení, je jim poskytnuto odpovídající oblečení dobré kvality	9
1.5 Pacienti mohou volně komunikovat a jejich právo na soukromí je respektováno	10
1.5.1 Pacienti mohou svobodně a bez cenzury využívat komunikační prostředky.....	10
1.5.2 Je respektováno právo pacientů na soukromí při komunikaci	10
1.5.3 Pacienti mohou komunikovat v jazyce, který si sami zvolí	10
1.5.4 Pacienti mohou přijímat návštěvy, vybrat si, s kým se chtějí vidět, a chodit na návštěvy.....	11
1.5.5 Pacienti se po v areálu nemocnice mohou volně pohybovat	11
1.6 Nemocnice nabízí přívětivé, pohodlné a podnětné prostředí	12
1.6.1 Nemocnice disponuje dostatečným vybavením, které je pohodlné a v dobrém stavu	12
1.6.2 Dispozice nemocnice umožňuje interakci mezi pacienty, zaměstnanci a návštěvníky.....	12
1.6.3 Nemocnice poskytuje nezbytné zdroje, aby pacienti měli příležitost účastnit se volnočasových aktivit ...	12
1.6.4 Pokoje v nemocnici jsou účelově řešeny jako prostory, kde pacienti tráví volný čas.	12
1.7 Pacienti mohou žít plnohodnotný společenský a osobní život a podílet se na životě a činnostech komunity.....	13
1.7.1 Pacienti mohou vzájemně komunikovat s ostatními pacienty, včetně příslušníků opačného pohlaví.....	13
1.7.2 Zaměstnanci pomáhají s realizací osobních požadavků jako např. účast na svatbě nebo pohřbu.....	13
1.7.3 V rámci nemocnice se nabízí řada pravidelných, organizovaných aktivit	13
1.7.4 Zaměstnanci poskytují pacientům informace o aktivitách v komunitě.....	13
1.7.5 Zaměstnanci pacientům pomáhají s účastí na zábavních aktivitách a akcích v nemocnici i mimo	13

Použité pojmy, zkratky

AIDS: Acquired Immune Deficiency Syndrome (syndrom získaného selhání imunity)

aj.: a jiné

apod.: a podobně

asistivní technologie: pomůcky, které pomáhají zlepšit fyzické nebo duševní funkce osobám, které mají tyto funkce z různých důvodů sníženy

atd.: a tak dále

CMP: cévní mozková příhoda

dříve vyslovená přání: (dokument s pokyny pro lékařskou péči) je písemný dokument, v němž si člověk může předem vybrat možnosti týkající se jeho zdravotní péče, léčby a rekonvalescence pro případ, že by je v budoucnu nebyl schopen vyjádřit. Tento dokument může také zahrnovat možnosti léčby a rekonvalescence, které si daná osoba nepřeje podstoupit, čímž se zajistí, že nebude muset podstoupit zákrok, který si nepřeje

ECT: Electroconvulsive Therapy (elektrokonvulzivní terapie)

HIV: Human Immunodeficiency Virus (virus lidské imunitní nedostatečnosti)

MZ ČR: Ministerstvo zdravotnictví České republiky

např.: například

OSN: [Organizace spojených národů](#)

PN: psychiatrická nemocnice

tzv.: tak zvaný, tak zvaně

ÚPOZP: [Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením](#) (také CRPD: Convention on the Rights of Persons with Disabilities)

vč.: včetně

WHO: [World Health Organization](#) (Světová zdravotnická organizace)

WQRT: [WHO Quality Rights Tool Kit](#)

Základní informace

Posuzuje se stav budovy; podmínky pro spánek; dostatek soukromí; hygienické a sanitární požadavky; strava, pitná voda a oblečení; možnost svobodné komunikace; zda nemocnice nabízí přívětivé, pohodlné a podnětné prostředí pro komunikaci a interakci; a nakolik nemocnice podporuje plnohodnotný společenský a osobní život pacientů a jejich možnost podílet se na životě a činnostech komunity (toto je zohledněno ve vodítcích v kapitole 5).

1. Právo na přiměřenou životní úroveň

(článek 28 Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením)

1.1 Budova je v dobrém technickém stavu

Dokumentace: požární ochrana, odpovídající postupy platné legislativě v případě nouzového stavu, pravidelná školení o zdravotních a bezpečnostních opatřeních v budově.

Pozorování: stěny (opadávající malba), okna, podlahy, stropy a střechy, základy.

Přítomnost/absence: permanentní nájezdni rampa, dostatečně široké dveře do budovy a pokojů, držadla v koupelnách a na WC, sprchy bez schodů, přístupné vany, široké kabinky, značení v Braillově písmu, vizuální efekty pro lidi se zhoršeným sluchem (blikající světlo v případě spuštění alarmu), dostatečně osvětlené pokoje (přírodním i umělým světlem), existuje čerstvá výměna vzduchu skrze budovu, topný a chladicí systémy zajišťující v zimě teplo, v létě chladno, hlavně v ložnicích, dostupné hasicí přístroje, kouřové alarmy, nouzové východy pro případ požáru, požární schodiště.

Vodítka pro 1.1

název	podpůrný výklad dle WHO	Podpůrný pracovní výklad pro směřování k naplnění – vybrané doporučené postupy / vodítka
1.1.1 Budova je v dobrém technickém stavu (např. okna nejsou rozbitá, malba se neloupe ze zdí).	Můžete komentovat fyzický stav tohoto nemocnice? Myslíte, že údržba budovy odpovídá standardu? Je něco poškozeno nebo nefunkční? Existují stížnosti na něco, co je třeba opravit?	<p>1.1.1.1 Nemocnice má zpracovány vnitřní předpisy a související dokumentaci, zajišťující dodržování závazných a platných legislativních předpisů na minimální technické a věcné vybavení nemocnice (dále jako tzv. „technické normy“).</p> <p>1.1.1.2 Fyzický stav budovy (vnitřní i vnější prostory) odpovídá požadavkům materiálně-technickému standardu vydanému MZ ČR.</p> <p>1.1.1.3 Nemocnice má zpracovávánu analýzu, ze které vyplývá, do jaké míry stav budovy odpovídá technickým normám, kterou minimálně 1x ročně aktualizuje.</p> <p>1.1.1.4 Nedostatky vyplývající z této analýzy jsou zpracovány v plánu oprav/investic v rámci strategického dokumentu nemocnice, nebo v jiném obdobném dokumentu, přiměřeně reagujícím mj. i na případné stížnosti v této věci.</p> <p>1.1.1.5 Jsou stanoveny osoby odpovědné za udržování a správu fyzického stavu budovy v souladu s požadovanými technickými normami.</p>
1.1.2 Budova je přístupná pro osoby se zdravotním postižením.	Je nemocnice přístupná pro lidi se zdravotním postižením? Je vstup do budovy přístupný, např. bez schodů? Jsou WC a koupelny přístupné, tj. jsou dveře dostatečně široké pro invalidní vozík? Jsou zde držadla v koupelnách a na WC, sprchy bez schodů, přístupné vany? Jsou zde výtahy jako alternativa ke schodům?	<p>1.1.2.1 PN umožňuje pohyb i pobyt pacientům na základě jejich potřeb vycházejících z jejich zdravotního stavu nebo věku.</p> <p>1.1.2.2 PN je bezbariérová a přístupná všem osobám.</p> <p>1.1.2.3 PN má zmapovány a zdokumentovány nedostatky z oblasti bezbariérovosti a přístupnosti pro osoby se zdravotním postižením a podniká aktivní opatření k odstranění nedostatků.</p> <p>1.1.2.4 PN vyhodnocuje minimálně 1x ročně tento stav a na základě zjištění v praxi realizuje vhodná opatření.</p> <p>1.1.2.5 Jsou stanoveny osoby odpovědné za zajištění bezbariérovosti a přístupnosti prostor pro osoby se zdravotním postižením.</p>

2.VK.03 a) Kapitola 1 - Právo na přiměřenou životní úroveň

<p>1.1.3 Osvětlení (umělé i přirozené), vytápění a ventilace poskytují pohodlné prostředí pro bydlení.</p>	<p>Můžete popsat topení, osvětlení a podmínky ventilace v nemocnici? Pracují efektivně tak, aby vytvářely pohodlné prostředí pro život? Je teplota komfortní po celý rok, a to ve všech částech budovy? Jsou zde topná tělesa, větráky nebo air-condition (klimatizace)? Mají topná tělesa bezpečnostní pojistky proti vzplanutí? Je budova dobře osvětlená? Jsou některé části budovy osvětleny nedostatečně? Je zde odpovídající systém ventilace, který dovoluje přístup čerstvého vzduchu do budovy? Otevírací okna nebo mechanický ventilační systém?</p>	<p>1.1.3.1 Místnosti, ve kterých pobývají pacienti, jsou vybaveny potřebnými a bezpečnými prvky k regulaci topení, osvětlení a ventilace. 1.1.3.2 PN využívá v případě potřeby bezpečnostních prvků, technická opatření a asistivní technologie tak, aby prostředí v maximální možné míře podporovalo sociální začlenění a naplňování lidských práv osob. 1.1.3.3 PN má zmapovány a zdokumentovány nedostatky z oblasti vhodného osvětlení, topení a ventilace; a podniká aktivní opatření k odstranění nedostatků. 1.1.3.4 PN vyhodnocuje minimálně 1x ročně tento stav a na základě zjištění v praxi realizuje vhodná opatření. 1.1.3.5 Jsou stanoveny osoby odpovědné za zajištění komplexního řešení problematiky vhodného osvětlení, topení a ventilace v souladu s požadovaným standardem.</p>
<p>1.1.4 Jsou zavedena opatření na ochranu osob před zraněním v důsledku požáru.</p>	<p>Myslíte si, že jste Vy a ostatní v nemocnici dostatečně chráněni v případě požáru? Jsou na místě odpovídající opatření tak, aby zajistila bezpečnost Vaši a ostatních v případě přítomnosti požáru? Obdržel jste informace o tom, co dělat v případě ohně? Jsou zde požární východy a hasicí přístroje? Jsou zde kouřové alarmy? Mohou se dveře požárních východů lehce otevřít? Jsou zde požární cvičení? Pokud ano, jak často? Je zde odpovídající asistence pro lidi, kteří by nebyli schopni sami sebe zachránit, jako lidi, kteří jsou utlumeni, omezeni nebo za zamčenými dveřmi?</p>	<p>1.1.4.1 PN naplňuje všechny bezpečnostní prvky protipožární ochrany v souladu s platnou legislativou. 1.1.4.2 Zaměstnanci znají postupy protipožární ochrany, pravidelně (v souladu s nastavenými interními termíny nemocnice) probíhají požární cvičení, a to za účasti pacientů (pokud to neznemožňuje jejich zdravotní stav). S těmito postupy jsou prokazatelně seznámeni i pacienti. Součástí postupů jsou informace pro pacienty o volání "HORÍ", o únikových východech a o uposlechnutí pokynů personálu. 1.1.4.3 Zaměstnanci jsou seznamováni s výsledky požárních cvičení. 1.1.4.4 PN má zmapovány a zdokumentovány nedostatky z oblasti požární ochrany; a podniká aktivní opatření k odstranění nedostatků. 1.1.4.5 Jsou stanoveny osoby odpovědné za zajištění komplexního řešení problematiky požární ochrany v nemocnici.</p>

1.2 Pacienti mají dobré podmínky pro pohodlný spánek a dostatek soukromí

Dokumentace: nařízení v instituci pro podmínky spaní - počet pacientů v ložnici, oddělené spaní pro muže, ženy, zda je stanoven čas vstávání a uléhání, zda je jakékoliv omezení týkající se dostupnosti ložnice během dne (zamykání pokojů), zda jsou opatření pro bezpečné ukládání soukromých osobních věcí (zamykatelné noční stolky, skříňe, dostupný osobní zamykatelný prostor).

Pozorování: zda počet lidí v každém oddělení převyšuje/nepřevyšuje počet dostupných postelí; zda muži, ženy, sdílejí/nesdílejí stejné ložnice; pevně stanovená doba vstávání a uléhání ano/ne, zamykají se pokoje přes den ano/ne; dostatečné soukromí v ložnicích, třeba závěsy oddělující lůžka; dostatečný počet příkrývek a ložního prádla; jak často se mění, je možno vyměnit v případě jejich znečištění, kvalita dek a ložního prádla, dostupnost a čistota; přístup k uzamykatelným skříním nebo nočním stolům, kde mohou pacienti uchovávat svoje osobní věci.

Vodítka pro 1.2

název	podpurný výklad dle WHO	Podpurný pracovní výklad pro směřování k naplnění – vybrané doporučené postupy / vodítka
1.2.1 Místnosti pro spaní poskytují pacientům dostatečný životní prostor a nejsou přeplněné.	Mají pacienti svou vlastní ložnici nebo sdílejí pokoj s jinými?	1.2.1.1 Léčba v PN je zajišťována na jednolůžkových pokojích. 1.2.1.2 PN má vypracovanou strategii systematického snižování počtu lůžek na pokojích, podle níž postupuje. 1.2.1.3 Pokoje v PN umožňují pro každé jednotlivé lůžko dostatek prostoru podle technických norem. 1.2.1.4 Lůžko umožňuje přístup ze tří stran. 1.2.1.5 Velikost pokoje umožňuje pacientům dostatek soukromí a bezpečné uložení osobních věcí.
1.2.2 Muži, ženy, děti a starší osoby mají k dispozici oddělené místnosti pro spaní.	Mají muži, ženy, děti a starší osoby oddělené ložnice? Nebo sdílejí ty samé ložnice, nebo jsou zde samostatné ložnice pro každou skupinu?	1.2.2.1 V případě vícelůžkových pokojů jsou na jednom pokoji léčeni lidé stejného pohlaví a přiměřeně věkem. 1.2.2.2 Umístění pacientů na společných pokojích zohledňuje jejich potřeby a preference ve vztahu k jejich léčbě v souladu s individuálním léčebným plánem pacienta. 1.2.2.3 Nemocnice respektuje výjimky vyplývající z rodinných vazeb a zdravotních potřeb pacientů, které jsou v souladu s individuálním léčebným plánem pacienta.
1.2.3 Pacienti se mohou svobodně rozhodnout, kdy vstanou a kdy půjdou spát.	Mohou si pacienti sami rozhodnout, kdy budou ráno vstávat a kdy půjdou v noci spát? Vstávají pacienti v určitou hodinu, protože je to pohodlné pro personál? Chodí pacienti spát v určitou hodinu, protože je to pohodlné pro zaměstnance? Jsou dveře k ložnicím ponechány otevřené, tak že lidé mohou odpočívat během dne, když si to přejí?	1.2.3.1 V PN nejsou uplatňována plošná režimová opatření zasahující do volby vstávání a uléhání pacienta, a to i během dne. 1.2.3.2 Pacienti mají možnost domluvit se na době vstávání a uléhání v preferovanou dobu. 1.2.3.3 Pokud jsou uplatňována režimová opatření, jsou zdůvodnitelná konkrétním terapeutickým přínosem, jsou individuálně sjednávána společně s pacientem, jsou v souladu s léčebným režimem a neomezují práva jiných pacientů. Pacienti jsou informováni o průběhu léčby, včetně možných režimových opatření.
1.2.4 Místnosti pro spaní poskytují pacientům dostatek soukromí.	Dovolují ložnice soukromí? Mohou být pokoje zamčeny zevnitř? Mají dveře k ložnicím okno, a pokud ano, je zahaleno? Když je pokoj sdílen, je zde místo v pokojí, kde se může člověk v soukromí převléci?	1.2.4.1 Všechny dveře v pokojích pacientů jsou osazeny zámkem a pro všechny pacienty jsou k dispozici klíče. 1.2.4.2 Specifické výjimky jsou v týmu a s individuálním přístupem posuzovány podle aktuálního zdravotního stavu a existuje o tom záznam v individuální dokumentaci pacienta. Změny jsou průběžně vyhodnocovány. 1.2.4.3 Soukromí pacientů v místnostech určených ke spánku a k převlékání je zajištěno.
1.2.5 Pacienti mají k dispozici dostatečné množství čistých příkrývek a lůžkovin.	Zdá se vám ložní prádlo a lůžkoviny pohodlné, čisté a poskytuje dostatek tepla? Jsou matrace, prostěradla, pokrývky a polštáře dostupné pacientům v dostatečném množství a jsou v čistém a akceptovatelném stavu? Jak často je povlečení práno?	1.2.5.1 Ložní prádlo a lůžkoviny užívané na pokojích určených pacientům je čisté, dostupné, pohodlné a zajišťuje dostatečný tepelný komfort. 1.2.5.2 PN dodržuje platnou legislativu pro praní užívaného prádla. Znečištěné prádlo se vymění za čisté ihned po zjištění ze strany personálu či po upozornění pacienta či dalších osob.

2.VK.03 a) Kapitola 1 - Právo na přiměřenou životní úroveň

1.2.6 Pacienti si mohou ponechat své osobní věci a mají k dispozici odpovídající uzamykatelný prostor pro jejich uložení.	Je pro každého pacienta dostupná uzamykatelná skříň tak, aby si mohl uskladnit svoje osobní věci, a ke které má pacient svůj vlastní klíč? Jsou osobní věci pacientů vždy zabaveny? Pokud ano, za jakých okolností? Jsou skříně snadno dostupné? Pokud nejsou skříně pacientům dostupné, existuje zde jiné bezpečné místo pro ukládání osobních věcí, ke kterým má přístup jen konkrétní pacient? Jsou zabavené věci zaznamenány a někde registrovány?	1.2.6.1 Každý pacient má ve svém pokoji k dispozici uzamykatelný prostor k uložení osobních věcí, včetně oblečení, nezbytných po dobu hospitalizace. 1.2.6.2 Klíč od tohoto prostoru má pacient u sebe. Specifické výjimky jsou v týmu a s individuálním přístupem posuzovány podle aktuálního zdravotního stavu a existuje o tom záznam v individuální dokumentaci pacienta. Změny jsou dočasné a jsou průběžně vyhodnocovány. 1.2.6.3 Existují písemná pravidla pro odebrání, uložení a navrácení osobních věcí pacientů, které ve svém důsledku sledují ochranu pacienta. S těmito pravidly jsou pacienti předem dostatečně a srozumitelně seznámeni a je jim vysvětlen důvod. Dodržování těchto pravidel je pravidelně kontrolováno.
--	--	--

1.3 Nemocnice splňuje hygienické a sanitární požadavky

Dokumentace: zda existuje rozpis služeb úklidu koupelen a WC, jsou služby pravidelné a důsledně dokončovány, existuje politika omezující pacientům přístup k toaletám a koupelnám (přístup pouze v určitých hodinách).

Pozorování: obecná čistota, fyzická, ale i pachová čistota, dostupnost toaletního papíru, vody; soukromí, včetně oddělených koupelen a WC pro muže a ženy; pravidelný přístup ke koupání a WC, dostatečné množství horké vody pro celkový počet pacientů; čistota a osobní hygiena u lidí připoutaných na lůžko, nebo mající fyzické omezení (dostupnost nemocničního vybavení, které toto umožňuje).

Vodítka pro 1.3

název	podpurný výklad dle WHO	Podpurný pracovní výklad pro směřování k naplnění – vybrané doporučené postupy / vodítka
1.3.1 Koupelna a toalety jsou čisté a funkční.	Můžete pospat všeobecnou čistotu a podmínky koupání a WC nemocnice? Jsou koupelny a WC čištěny pravidelně a často? Jsou toalety, umyvadla, vany anebo sprchy funkční? Je v koupelnách dostatečné množství horké vody pro všechny pacienty? Pokud ano, je horká voda dostupná po celý den nebo jen v určitou část dne? Je dostupné dostatečné množství toaletního papíru a vody?	1.3.1.1 PN má písemně zpracovány postupy pro udržování všeobecné čistoty a podmínek pro koupání a WC. Postupy odpovídají platné legislativě. 1.3.1.2 V PN existuje rozpis pravidelných služeb úklidu koupelen a WC. 1.3.1.3 WC a koupelny jsou přiměřeně odvětrávané a zajišťují dostatečný tepelný komfort (topení/voda). 1.3.1.4 Pacienti mají k dispozici dostatek základních hygienických potřeb na toaletách a v koupelnách a dostávají přiměřenou podporu k jejich samostatnému a účelnému použití.
1.3.2 Koupelna a toalety poskytují soukromí a jsou oddělené pro ženy a muže.	Je zde dostatek soukromí pro jednotlivce používající koupelnu a WC nemocnice? Sdílejí muži a ženy tato zařízení? Jsou zde funkční zámky na dveřích koupelen a WC? Jsou zde soukromé oblasti, kde se může každý osušit nebo si převléknout šaty? Soukromí, včetně oddělených koupelen a WC pro muže a ženy?	1.3.2.1 WC a koupelny jsou přístupné (otevřené) a jsou uzamykatelné zevnitř. 1.3.2.2 PN má oddělené koupelny a WC pro muže a ženy. 1.3.2.3 Sprchy v koupelnách jsou oddělené a poskytují každému dostatečné soukromí. 1.3.2.4 WC jsou oddělená a poskytují každému dostatečné soukromí.
1.3.3 Pacienti mají pravidelný přístup do koupelny a na toalety.	Mají pacienti pravidelný přístup ke koupání a WC? Dostávají pacienti toaletní potřeby, které potřebují? Jsou zde restrikce, kdy mají pacienti přístup ke koupelnám nebo k WC nemocnice? Pokud ano, jaké jsou to restrikce? Dostávají pacienti dostatečné množství mýdla, šampónu, zubní pasty, zubních kartáčků a dalších toaletních potřeb? Poskytují jim čisté ručníky? Mají ženy přístup k dostatečnému množství sanitárních potřeb (např., vložek nebo tampónů)?	1.3.3.1 Pacienti mohou užívat koupelny a WC dle potřeby. 1.3.3.2 Pokud u pacienta existuje restrikce k přístupu ke koupelně nebo k WC, jde o specifickou výjimku individuálně posuzovanou podle aktuálního zdravotního stavu. Existuje o tom záznam v individuální dokumentaci pacienta. Změny jsou dočasné a jsou průběžně vyhodnocovány. 1.3.3.3 Pacienti mají k dispozici dostatečné množství toaletního papíru. 1.3.3.4 Nemocnice má písemně zpracována pravidla pro poskytnutí nezbytných hygienických potřeb při akutních situacích znemožňujících zajištění těchto potřeb samotným pacientem.
1.3.4 Je uspokojena také potřeba vyprazdňování a osobní hygieny těch pacientů, kteří jsou upoutáni na lůžko nebo mají jiné tělesné postižení.	Je pacientům poskytována podpora v přístupu a k použití koupelen a WC nemocnice, když potřebují? Jsou koupelny a WC dostupná lidem na invalidním vozíku nebo lidem, kteří mají jiné tělesné postižení? Jaký typ podpory poskytuje personál tak, aby asistoval pacientům s osobní hygienou. Poskytuje personál tuto podporu tak, že uchovává důstojnost pacientů a respektuje jejich soukromí v největším možném rozsahu?	1.3.4.1 Koupelny a WC pro osoby s tělesným postižením jsou přizpůsobeny jejich individuálním potřebám, prostory splňují platnou legislativu. 1.3.4.2 Individuální podpora v oblasti hygieny je plánována společně s pacientem a je zdokumentována v dokumentaci pacienta. 1.3.4.3 Personál při podpoře v oblasti hygieny postupuje s ohledem na důstojnost a soukromí pacienta.

1.4 Pacienti dostávají stravu, nezávadnou pitnou vodu a oblečení, které odpovídá jejich potřebám a preferencím

Dokumentace: existence nařízení, které určuje obsah a množství jídla poskytovaného pacientům, kontrola týdenního nebo měsíčního menu, zda je dobře vyvážené, dostatečně výživné a zda nabízí dobrou různorodost jídel, kontrola nařízení týkající se oblečení, které mohou pacienti nosit nebo zda existují omezení pro nošení vlastního oblečení.

Pozorování: pitná voda je čirá, pochází z hygienického zdroje, jídlo je vyvážené, různorodé a dobré kvality, v dostatečném množství, respektuje kulturní zvyklosti (košer, vegetariánské, halal), splňuje potřeby fyzického zdraví pacientů (diabetická dieta atd.); jídlo je servírováno v hygienickém prostředí, co nejbližším servírování jídla v komunitě (malé stoly s několika židlemi x dlouhé stoly s lavicemi), servírování reflektuje kulturní zvyklosti (např. dobu jídla); existují omezení na oblečení, která mohou pacienti nosit a jaká; pravidelné praní oblečení; obecná vizáž pacientů, jejich celková čistota, kvalita a čistota jejich oblečení, zda je oblečení vhodné pro dané klima, boty v dobrém stavu, vhodnost oblečení vzhledem k denní době (pyžamo ve dne), kulturně vhodné oblečení.

Vodítka pro 1.4

název	podpurný výklad dle WHO	Podpurný pracovní výklad pro směřování k naplnění – vybrané doporučené postupy / vodítka
1.4.1 Strava a nezávadná pitná voda jsou k dispozici v dostatečném množství, v dobré kvalitě a odpovídají kulturním preferencím a zdravotním požadavkům pacientů.	Je zde dostatečné množství jídla a vody a je dobré kvality? Pokud má člověk specifické dietní požadavky, vyhoví nemocnice těmto požadavkům?	1.4.1.1 Strava a pitná voda jsou poskytovány v dostatečném množství a kvalitě. 1.4.1.2 Strava a pitná voda nejsou nástrojem režimových opatření. 1.4.1.3 PN má zpracovaný postup, který upravuje výběr stravy v rozdělení na kompetence nutričního terapeuta a lékaře. 1.4.1.4 PN má zpracovaný písemný seznam diet. 1.4.1.5 Součástí předpisu je postup při řešení individuálních potřeb pacienta (např. specifické požadavky na stravování dle kultury, rasy, náboženství nebo preferencí pacienta apod.). 1.4.1.6 Množství a kvalita podávané stravy a vody se pravidelně vyhodnocuje, s výsledky jsou personál i pacienti seznamováni.
1.4.2 Strava se připravuje a servíruje za uspokojivých podmínek a stravovací prostory jsou kulturně vhodné a odrážejí stravovací zvyklosti v komunitě.	Je jídlo připravováno a servírováno v čistém prostředí ve vhodném čase a jsou jídelny pro pacienty komfortní?	1.4.2.1 Prostor pro podávání jídla a pití, včetně používaného nádobí, je vyhovující a odpovídá běžným zvyklostem, v souladu s individuálním léčebným plánem pacienta. 1.4.2.2 Pacienti mají stanovené rozmezí doby výdeje pro jednotlivá jídla. 1.4.2.3 Pacienti mají možnost domluvit se na stravování v jinou podle svého preferovanou dobu.
1.4.3 Pacienti mohou nosit své vlastní oblečení a obuv (denní a noční úbor).	Mohou si pacienti vybrat a nosit jejich vlastní oblečení, nebo jsou zde omezení na nošení obnošeného oblečení? Existují omezení na oblečení, která mohou pacienti nosit a jaká? Pravidelné praní oblečení?	1.4.3.1 Pacienti mohou nosit vlastní oblečení v průběhu celého dne, kdy je individuálně nastavována spolupráce na zajištění čistého a odpovídajícího oblečení ze strany pacientů. 1.4.3.2 Pacienti mají možnost si své oblečení vyprat nebo nechat vyprat.
1.4.4 Jestliže nemají pacienti vlastní oblečení, je jim poskytnuto oblečení dobré kvality, které odpovídá jejich kulturním preferencím a je vhodné pro dané klima.	Pokud osoba nemá oblečení, poskytne ho nemocnice a pokud ano, jaký typ oblečení je dodáváno? Je poskytnuto spodní prádlo, boty, kabáty? Obecná vizáž pacientů, jejich celková čistota, kvalita a čistota jejich oblečení, zda je oblečení vhodné pro dané klima, boty v dobrém stavu, vhodnost oblečení vzhledem k denní době (pyžamo ve dne), kulturně vhodné oblečení.	1.4.4.1 PN pravidelně zajišťuje obměnu prádla pro pacienty v nepříznivé životně-sociální situaci. 1.4.4.2 PN zajišťuje pro pacienty v nepříznivé životně-sociální situaci vhodnou obuv (a to i s ohledem na nastavená opatření související např. s nežádoucími událostmi typu pád).

1.5 Pacienti mohou volně komunikovat a jejich právo na soukromí je respektováno

Dokumentace: existence politiky, která zajišťuje přístup pacientů k prostředkům komunikace včetně telefonů a internetu, existence omezení tohoto přístupu, způsob podpory pacientů v komunikaci v jejich preferované řeči, včetně dosažitelnosti překladatele a psaných informací v požadovaném jazyce; existence politiky upravující návštěvní režim (možnost vidět návštěvníky, možnost výběru návštěvníku, které chce pacient vidět, návštěvní hodiny, rozhodnutí personálu o tom, kdo může pacienta navštívit); existence politiky omezující pohyb pacientů po nemocnici, včetně omezení jejich volného pohybu po nemocnici a jeho pozemcích.

Pozorování: umístění telefonu, které dovoluje soukromí, pacienti dostávají poštu a zda je tato pošta otevírána dříve, než ji vidí, dosažitelnost počítačů pro pacienty a jejich užívání pacienty, technický stav a fungování počítačů, dostupnost vlastních mobilních telefonů, jsou telefonní hovory odposlouchávány nebo monitorovány, používání e-mailu a internetu pacienty monitorováno, čtení dopisů pacientů nebo jimi psané personálem, jakákoliv cenzura odchází pošty pacientů; je v nemocnici prostor pro návštěvy, a zda umožňuje soukromí; pacienti se mohou svobodně pohybovat po nemocnici, existence prostor, kam je pacientům přístup zakázán.

Vodítka pro 1.5

název	podpurný výklad dle WHO	Podpurný pracovní výklad pro směřování k naplnění – vybrané doporučené postupy / vodítka
1.5.1 Pacienti mohou svobodně a bez cenzury využívat komunikační prostředky, jako jsou telefony, dopisy, e-maily a internet.	Mají pacienti volný přístup k řadě komunikačních mechanismů, např.: dopisy, e-maily, internet a telefon? Jsou uvalena nějaká omezení na určité typy komunikace, která mohou používat a jak jsou používána? Je používání e-mailu a internetu časově omezeno?	<p>1.5.1.1 PN zajišťuje, aby pacienti mohli svobodně přistupovat ke komunikačním mechanismům: například k telefonu, k internetu, k e-mailům, k dopisům. Používání těchto prostředků není časově omezeno.</p> <p>1.5.1.2 PN má stanovena pravidla pro úhrady telekomunikačních poplatků a pacienti jsou s nimi předem seznámeni.</p> <p>1.5.1.3 Používání vlastních komunikačních prostředků (telefon, notebook, tablet apod.) není omezeno. Používání těchto prostředků je vnitřním písemným pravidlem upraveno tak, aby nedocházelo k porušování práv osob.</p> <p>1.5.1.4 Specifické výjimky jsou individuálně posuzovány podle aktuálního zdravotního stavu a existuje o tom záznam v individuální dokumentaci pacienta. Změny jsou průběžně vyhodnocovány a existují o tom v dokumentaci pacienta písemné záznamy.</p> <p>1.5.1.5 PN má zpracovány a v praxi aplikuje postupy a procesy zajišťující komplexní a systémové řešení problematiky telefonování, písemné i elektronické korespondence a využívání internetu pacienty.</p>
1.5.2 Je respektováno právo pacientů na soukromí při komunikaci.	Mají pacienti soukromí ve vztahu ke komunikaci, takové je telefonování nebo obdržení telefonátu a dostávání a posílání korespondence?	<p>1.5.2.1 Pacienti mohou komunikovat, zejména využívat internet, telefonovat, přijímat a číst poštu, psát dopisy a odesílat je v soukromí kdykoli.</p> <p>1.5.2.2 Pokud je nezbytné omezení soukromí při komunikaci, například při využití internetu, telefonu či v poštovním kontaktu a/nebo je pacient omezen v některém z výše uvedených způsobů komunikace, je toto zdůvodněno a doloženo jako nezbytné opatření podporující jeho léčbu, existuje o tomto záznam v dokumentaci pacienta.</p> <p>1.5.2.3 PN má zpracovány a v praxi aplikuje postupy a procesy zajišťující komplexní a systémové řešení problematiky respektování soukromí v komunikaci.</p>
1.5.3 Pacienti mohou komunikovat v jazyce, který si sami zvolí, a nemocnice jim poskytne podporu (např. překladatele), aby zajistilo, že pacienti mohou vyjádřit své potřeby.	Mohou pacienti komunikovat jejich potřeby v jimi preferované řeči? Jaké opatření nemocnice udělala, aby zajistila, že mohou komunikovat v jejich preferované řeči? Poskytuje nemocnice překladatele, existují písemné informace o fungování nemocnice v různých jazycích?	<p>1.5.3.1 Informace jsou pacientům podávány tak, aby jim byly srozumitelné.</p> <p>1.5.3.2 Pacienti mohou komunikovat své potřeby v preferovaném nebo dohodnutém jazyce.</p> <p>1.5.3.3 PN má zpracovaný postup pro komunikaci s pacienty hovořícími v jiném než českém jazyce. V případě potřeby PN zprostředkuje tlumočnické služby a pacienti jsou o tom předem informováni.</p>

2.VK.03 a) Kapitola 1 - Právo na přiměřenou životní úroveň

1.5.4 Pacienti mohou přijímat návštěvy, vybrat si, s kým se chtějí vidět, a chodit na návštěvy v rozumnou dobu.	Můžete poskytnout informace o návštěvách mezi pacienty a jejich partnery, přáteli a členy rodiny? Jsou zde nějaké restrikce na návštěvy?	1.5.4.1 PN umožňuje návštěvy pacientů v jejich preferovaném čase; nestanovuje formální časová omezení návštěv během dne. 1.5.4.2 PN umožňuje návštěvy pacientů dětmi, přičemž návštěvy dětí ve věku do 15 let mohou být omezeny povinností doprovodu dospělou osobou. 1.5.4.3 PN poskytuje pacientům a jejich návštěvám dostatek soukromí v důstojném a respektujícím prostředí. 1.5.4.4 PN s ohledem na zajištění soukromí ostatních pacientů umožní návštěvu blízkých osob v soukromí pacienta (všech prostor, které obývá). 1.5.4.5 Specifické výjimky jsou v týmu a s individuálním přístupem posuzovány podle aktuálního zdravotního stavu a přání pacienta. Existuje o tom záznam v individuální dokumentaci pacienta. Opatření je dočasné, změny jsou průběžně vyhodnocovány a existuje o tom písemný záznam. 1.5.4.7 PN má zpracovány a v praxi aplikuje postupy a procesy zajišťující komplexní a systémové řešení problematiky návštěv pacientů, včetně specifík řešících návštěvy dětských pacientů.
1.5.5 Pacienti se po v areálu nemocnice mohou volně pohybovat.	Mohou se pacienti volně pohybovat po nemocnici? Po budově i po pozemku? Jsou zde omezení na to, kam mohou nebo nemohou jít?	1.5.5.1 Pacienti se mohou volně pohybovat po nemocnici, a to včetně venkovních prostor nemocnice. 1.5.5.2 Specifické výjimky jsou v týmu a s individuálním přístupem posuzovány podle aktuálního zdravotního stavu a existuje o tom záznam v individuální dokumentaci pacienta. Opatření jsou dočasná, změny jsou průběžně vyhodnocovány a existuje o tom písemný záznam. I v tomto případě mají pacienti právo na každodenní pobyt na čerstvém vzduchu. 1.5.5.3 PN má zpracovány a v praxi aplikuje postupy a procesy zajišťující komplexní a systémové řešení problematiky volného pohybu pacientů po PN.

1.6 Nemocnice nabízí přívětivé, pohodlné a podnětné prostředí

Dokumentace: existence politiky pro poskytování vybavení a prostor pro volnočasové aktivity pacientů, existence omezení uvalených na interakci mezi pacienty nebo mezi pacienty a personálem.

Pozorování: dostatek, dostupnost, pohodlnost a stav nábytku, je zařízeno v domáckém stylu (nebo jako velká neosobní instituce), jsou v ložnicích stoly a oblasti pro sezení, jsou obrazy na stěnách, možnost vystavení osobních věcí v ložnici, sezení v komunitní místnosti - pohodlné a je ho dostatek, laskavé prostředí; dispozice nemocnice ve vztahu k podpoře interakce mezi pacienty a personálem, recepční pult ve středu oddělení pro usnadnění komunikace mezi personálem a pacienty, jsou zde místnosti podporující komunikaci mezi pacienty a mezi pacienty a návštěvami, dostupnost a stav materiálů a vybavení pro volný čas (knihy, aktuální vydání novin a časopisů, stolní hry, televize, stereo přehrávače, DVD a CD); existence prostor pro volnočasové aktivity (pro čtení, televizní místnost, tělocvična, hudební místnost).

Vodítka pro 1.6

název	podpůrný výklad dle WHO	Podpůrný pracovní výklad pro směřování k naplnění – vybrané doporučené postupy / vodítka
1.6.1 Nemocnice disponuje dostatečným vybavením, které je pohodlné a v dobrém stavu.	Dostatek, dostupnost, pohodlnost a stav nábytku, je zařízeno v domáckém stylu? (nebo jako velká neosobní instituce?), jsou v ložnicích stoly a oblasti pro sezení, jsou obrazy na stěnách, možnost vystavení osobních věcí v ložnici, sezení v komunitní místnosti - pohodlné a je ho dostatek, laskavé prostředí.	1.6.1.1 Vybavení prostor určených pro pohyb a pobyt pacientů odpovídá stanoveným normám a reflektuje potřeby pacientů během hospitalizace. 1.6.1.2 Vybavení PN odpovídá běžným normám a potřebám pacientů v souladu s individuálním léčebným plánem pacienta. 1.6.1.3 PN má zpracovány a v praxi aplikuje postupy a procesy zajišťující komplexní a systémové řešení problematiky dostatku a vhodnosti zvoleného nábytku, osobních věcí a útulnosti vnitřního prostředí.
1.6.2 Dispozice nemocnice umožňuje interakci mezi pacienty, zaměstnanci a návštěvníky.	Podporuje dispozice nemocnice v komunitní oblasti interakce mezi pacienty a personálem, mezi pacienty a mezi pacienty a návštěvníky? Recepční pult ve středu oddělení pro usnadnění komunikace mezi personálem a pacienty, jsou zde místnosti podporující komunikaci mezi pacienty a mezi pacienty a návštěvami.	1.6.2.1 V PN je dostatek prostor pro zajištění nerušené komunikace mezi pacienty a personálem a mezi pacienty a návštěvami. 1.6.2.2 Prostedí usnadňuje bezbariérovou komunikaci mezi personálem a pacienty. 1.6.2.3 PN má zpracovány a v praxi aplikuje postupy a procesy zajišťující komplexní a systémové řešení problematiky interakce prostředí.
1.6.3 Nemocnice poskytuje nezbytné zdroje – včetně vybavení, aby pacienti měli příležitost účastnit se volnočasových aktivit.	Poskytuje nemocnice pacientům volnočasové příležitosti? Dostupnost a stav materiálů a vybavení pro volný čas: knihy, aktuální vydání novin a časopisů, stolní hry, televize, stereo přehrávače, DVD a CD.	1.6.3.1 V PN, na jednotlivých odděleních, je k dispozici dostatek podnětů (knihy, časopisy, stolní hry, televize, rádio, DVD a CD aj.) pro trávení volného času pacientů; podněty jsou pacientům aktivně nabízeny. 1.6.3.2 PN má zpracovány a v praxi aplikuje postupy a procesy zajišťující komplexní a systémové řešení problematiky volnočasových aktivit v nemocnici.
1.6.4 Pokoje v nemocnici jsou účelově řešeny jako prostory, kde pacienti tráví volný čas.	Můžete poskytnout informace o návštěvách mezi pacienty a jejich partnery, přáteli a členy rodiny? Jsou zde nějaké restrikce na návštěvy?	1.6.4.1 V PN, včetně jednotlivých oddělení i pokojů, je pacientům dostupný prostor a příležitosti pro trávení volného času v souladu s individuálním léčebným plánem pacienta. 1.6.4.2 Zaměření, umístění, uspořádání a vybavení prostor v maximální možné míře připomíná domácí prostředí, odpovídá individuálním potřebám pacientů a je přiměřené ve vztahu k probíhající léčbě. 1.6.4.3 PN má zpracovány a v praxi aplikuje postupy a procesy zajišťující komplexní a systémové řešení problematiky dostupnosti vhodných prostor pro volnočasové aktivity v nemocnici.

1.7 Pacienti mohou žít plnohodnotný společenský a osobní život a podílet se na životě a činnostech komunity

Dokumentace: existence politik, které omezují spolupráci (interakci) mezi pacienty, včetně interakce mezi osobami opačného pohlaví; existence politik omezující účast pacientů na osobních společenských událostech jako je svatba nebo pohřeb; existují politiky zahrnující pravidelné plánování aktivit pro pacienty; existují politiky pro poskytování informací o a pro podporu účasti pacientů na společenských aktivitách mimo nemocnici.

Pozorování: personál a pacienti spolu mluví uvolněně, stejně jako pacienti mezi sebou, existují organizované společenské aktivity v nemocnici a zda se jich pacienti účastní, existují nějaká omezení v komunikaci mezi pacienty, omezení v komunikaci s osobami opačného pohlaví, atd.

Vodítka pro 1.7

název	podpurný výklad dle WHO	Podpurný pracovní výklad pro směřování k naplnění – vybrané doporučené postupy / vodítka
1.7.1 Pacienti mohou vzájemně komunikovat s ostatními pacienty, včetně příslušníků opačného pohlaví.	Můžete nám poskytnout podrobnosti o svobodě pacientů komunikovat s jinými pacienty? Jsou uvalena nějaká omezení na tuto komunikaci? Existují nějaká omezení v komunikaci mezi pacienty, omezení v komunikaci s osobami opačného pohlaví, atd.	1.7.1.1 Pacienti mohou v nemocnici svobodně komunikovat s ostatními pacienty, personálem, případně s externími návštěvníky nemocnice, včetně osob jiného pohlaví. 1.7.1.2 Specifické výjimky jsou v týmu a s individuálním přístupem posuzovány podle aktuálního zdravotního stavu a existuje o tom záznam v individuální dokumentaci pacienta. Opatření jsou dočasná, změny jsou průběžně vyhodnocovány a existuje o tom písemný záznam.
1.7.2 Zaměstnanci pomáhají s realizací osobních požadavků jako např. účast na svatbě nebo pohřbu.	Mohou pacienti opustit nemocnici z důvodu osobních událostí, jako jsou svatby a pohřby? Pacientům je bráněno v účasti na událostech vně nemocnice (svatba, pohřeb), pokud ano, za jakých okolností.	1.7.2.1 PN má zpracován postup k opuštění nemocnice pacientem z důvodu osobních událostí a podle tohoto postupu postupuje.
1.7.3 V rámci nemocnice se nabízí řada pravidelných, organizovaných aktivit, které jsou obecně i z věkového hlediska vhodné.	Jsou v nemocnici pravidelně plánovány a organizovány aktivity? Pokud ano, jaké typy aktivit jsou dostupné? Jsou dobrovolné? Kdo vybírá typy plánovaných aktivit, jsou pacienti zapojeni do určování rozsahu aktivit, jsou aktivity dobrovolné, jaké typy aktivit jsou dostupné, možnost zúčastnit se aktivity, pokud pacient chce, aktivity jsou relevantní a přiměřené věku, mohou se pacienti neúčastnit, pokud nechtějí?	1.7.3.1 PN pravidelně organizuje pro pacienty nemocnice aktivity přiměřené věku a jejich individuálním potřebám. 1.7.3.2 Pacient je v maximální možné míře motivován k účasti na aktivitách. Aktivity jsou s pacientem sjednány v rámci jeho individuálního léčebného plánu. 1.7.3.3 Je nastaven mechanismus, jakým způsobem bývá zjišťována poptávka po aktivitách ze strany pacientů. 1.7.3.4 Pokud z léčebných důvodů existuje u některého pacienta omezení jeho účasti na aktivitách, je to součástí jeho individuálního léčebného plánu a zdůvodněno v dokumentaci, jedná se o opatření dočasné. To, že je opatření dočasné, je nemocnice schopna doložit z dokumentace pacienta.
1.7.4 Zaměstnanci poskytují pacientům informace o aktivitách v komunitě a pomáhají jim se těchto aktivit účastnit.	Uspadňuje personál přístup pacientů k aktivitám v komunitě? Jsou informace o aktivitách mimo nemocnici (kluby, volnočasové aktivity, společenské skupiny, atd.) dostupné v různých formátech (brožury, CD)? Pomáhá personál k přístupu k přihlášce do aktivity, s dopravou a financováním, tak aby se mohl pacient aktivity mimo nemocnici zúčastnit?	Viz kapitola 5 - Právo na nezávislý život a zapojení do společnosti (příloha 05)
1.7.5 Zaměstnanci pacientům pomáhají s účastí na zábavních aktivitách a akcích mimo nemocnici a zábavní aktivity z komunity se realizují na půdě nemocnice.	Upravuje personál podmínky v nemocnici, tak, aby mohlo být představení přeneseno zvenku do nemocnice? Jsou pacienti zahrnuti do výběru typu představení?	Viz kapitola 5 - Právo na nezávislý život a zapojení do společnosti (příloha 05)